

VELKOMMEN TIL NY NORDISK SKOLE

Ny Nordisk Skole

Denne folder er en kort introduktion til Ny Nordisk Skole, der blev igangsat af børne- og undervisningsminister Christine Antorini i foråret 2012. Det er en inspirationsfolder til de institutioner og kommuner, der kunne tænke sig at være med i Ny Nordisk Skole – eller Nyt Nordisk Dagtilbud, hvis man har de små børn. Ny Nordisk handler nemlig om at danne skole for at udfordre alle børn og unge til at blive så dygtige, de kan. Fra de møder dagtilbud som helt små, til de forlader en ungdomsuddannelse med enten et svendebrev i hånden eller en studentereksamen.

Ny Nordisk Skole er en forandringsproces for dagpleje, vuggestuer, børnehaver, grundskoler, ungdomsuddannelser og fritidstilbud – et 0-18-års-perspektiv. Initiativet er igangsat af og udføres med hjælp fra Ministeriet for Børn og Undervisning, men det reelle ejerskab til projektet er institutionernes eget. Ny Nordisk Skole bliver kun til virkelighed, hvis forældre, lærere, pædagoger, ledere og elever griber bolden – af lyst. Ny Nordisk Skole er ikke en færdig facitliste til jeres pædagogiske og faglige arbejde med at udvikle dagtilbud, grundskoler og ungdomsuddannelser. Ny Nordisk Skole er en forandringsproces, der tilbyder interesserede institutioner et værdimæssigt fundament, en række forandringsværktøjer og rådgivning fra eksperter. Hver enkelt institution skal med udgangspunkt i mål, manifest og dogmer for Ny Nordisk Skole definere deres egen forandringsvej.

At være med i Ny Nordisk Skole er at overskride sine vante forestillinger om den kendte praksis og sit eget forandringspotentiale. At både ledelse, kommunalpolitikere og minimum 85 procent af medarbejderne giver fælles håndslag på at ville forandre og forbedre sig som Ny Nordisk Skole i samarbejde med elever og forældre. At ledere og medarbejdere forpligter sig på at arbejde i overensstemmelse med mål, manifest og dogmer for Ny Nordisk Skole og gennem deres praksis demonstrerer, at de faktisk gør det.

På hjemmesiden www.nynordiskskole.dk kan du læse mere om værdierne, rammerne og tidsplanen for Ny Nordisk Skole.

VELKOMMEN TIL NY NORDISK SKOLE

HVORFOR ER DER BEHOV FOR NY NORDISK SKOLE?

Navnet Ny Nordisk Skole er ikke tilfældigt. Vi har i Norden en række styrkepositioner inden for dagtilbuds- og uddannelsesområdet, som vi med stolthed kan bygge videre på. Det kan du læse mere om senere i denne folder. Men i "Ny" ligger der også, at der er et behov for forandringer. At der er behov for at gøre det bedre på de områder, hvor vi i dag ikke er gode nok.

Ny Nordisk Skole har som mål at udfordre alle børn og unge, så de bliver så dygtige, de kan. Og at mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Målene er ikke grebet ud af luften. De sætter fingeren på de punkter, hvor det danske dagtilbuds- og uddannelsessystem i dag har sine allerstørste udfordringer. For mange unge gennemløber i dag en udvikling med flere nederlag end sejre og med en ringere udnyttelse af deres ressourcer end nødvendigt. Det er udgangspunktet for, at der er behov for Ny Nordisk Skole. Vi skal være bedre til at skabe sejre frem for nederlag, og vi skal ikke lade rammerne være styrende for vores indsats.

Udfordringerne for dagtilbud, folkeskolen, gymnasier og erhvervsuddannelser er selvfølgelig forskellige, men alle disse tilbud er en del af den fødekæde, der skal sikre, at alle unge forlader ungdomsuddannelserne som livsduelige individer med de bedst mulige forudsætninger for at kunne træde ind på arbejdsmarkedet og skabe værdi for sig selv og andre. Udfordringer, der ikke kun kan løftes fra oven, men i særdeleshed af de ledere og medarbejdere, der hver dag tager handsken op rundt om på vuggestuer, børnehaver, skoler, gymnasier og erhvervsuddannelser.

EN REVOLUTION KOMMER IKKE ALENE FRA OVEN

Ny Nordisk Skole er en udfordring af vores vante forestillinger. En udfordring af tanken om, at forandringer først og fremmest skabes fra oven. Af politikere på Christiansborg, af embedsmænd og gennem møder i en sluttet kreds.

Beslutninger, målsætninger og strategier kan nedfældes af lovgivere og andre beslutningstagere, men de får først reel værdi i det øjeblik, de virkeliggøres andre steder end på skrivebordet. Enhver forandring og forbedring begynder og slutter derfor med den pædagog, lærer, underviser eller leder, der fører forandringen ud i livet sammen med børnene og deres forældre. Den institution, der i fællesskab og sammen med dens samarbejdspartnere beslutter sig for at gøre det bedre end godt nok.

Ny Nordisk Skole er et lokalt ansvar og en lokal myndiggørelse, men ikke et carte blanche til at lade stå til. Det er en forpligtelse og anerkendelse hos både medarbejdere, ledelse og kommune af den enorme forandringskraft, men også forandringspligt, de selv besidder. Et løfte om at ville udfordre alle børn og unge, så de bliver så dygtige, de kan. Et løfte om at ville mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.

For et fagligt og pædagogisk løft af vores dagtilbud, grundskoler og ungdomsuddannelser kan ikke alene ske gennem nye lovforslag, nye rammer og nye strukturer. En pædagogisk udvikling af vores dagtilbud, grundskoler og ungdomsuddannelser begynder med de pædagoger, lærere, undervisere og ledere, der giver fælles håndslag på at gøre det endnu bedre. Kald det en revolution nedefra, et udviklingsprojekt eller en fælles forpligtelse på at gøre sit ypperste. Det er jer, der i sidste ende er de vigtigste aktører i at skabe de livsduelige og fagligt dygtige børn og unge, der skal skabe værdi for de fællesskaber, de indgår i under deres opvækst og uddannelse og senere, på arbejdsmarkedet og i deres civile liv.

HVORDAN KAN I STYRKE JERES ARBEJDE OG PÅ HVILKET GRUNDLAG?

Selv om Ny Nordisk Skole ikke giver jer en facitliste med rigtigt og forkert pædagogisk og fagligt arbejde, er alt ikke lige godt. Som det fremgår af manifestet og dogmerne for Ny Nordisk Skole, er der en klar forpligtelse til lokalt at tage ansvar for det pædagogiske og faglige arbejde og de metoder, der anvendes. En forpligtelse på at være systematisk undersøgende og åbne for forandring. At være metodisk velbegrundede og lægge sin pædagogiske praksis og undervisning frem. At fortælle verden om sine mål, metoder og resultater. "Vi kan selv, og vi skal selv: Handling frem for ord", lyder det første dogme. Det er et kardinalpunkt i Ny Nordisk Skole, at de professionelle på dedikeret vis skal indgå i en fælles og personlig udvikling af deres pædagogiske arbejde og faglighed. At der er en forpligtelse til ikke at lade stå til, men at opsøge og bruge den viden og de gode eksempler, der findes. Uden en sådan forpligtelse ingen Ny Nordisk Skole.

Ny Nordisk Skole udvider læringsbegrebet fra snævert til bredt. Det handler ikke om at skoleficere alt pædagogisk og fagligt arbejde, men om at anerkende, at læring begynder ved fødslen og fortsætter i mødet med professionelle voksne i vuggestuer, børnehaver, skoler og ungdomsuddannelser. At skabe livsduelige børn og unge er et fælles ansvar. Vi skal derfor være bedre til at forny vores pædagogiske praksis og undervisning, så vi løfter fagligheden og får flere med. Vi skal have et bredt faglighedsbegreb med fokus på både faglige, personlige og sociale kompetencer. Vi skal inddrage den nyeste viden om it og digital læring, vi skal styrke anvendelsesorienteringen i undervisningen, vi skal kombinere praksis og teori bedre, vi skal bruge leg, og vi skal styrke de motoriske kompetencer (krop og bevægelse) hos vores børn og unge.

Ny Nordisk Skole er derfor en opfordring til de professionelle ledere og medarbejdere – hverdagens eksperter – til at gøre bredt og sætte dagsordenen for debatten om udvikling og undervisning af vores børn og unge. Hvad gør I allerede, som virker, og hvad vil I ændre? Hvilke barrierer møder I undervejs i denne proces, og hvordan kan I overkomme dem? Mål, manifest og dogmer er fastlagt som en del af projektets værdigrundlag. Men hvordan det skal udmøntes på jeres institution, det er en forandringsrejse, som I selv skal definere.

Jeres forandringsrejse skal bygge på værdierne fra den nordiske lærings- og dannelsestradition, hvor lige muligheder for alle uanset social baggrund er i højsædet. Det er ikke en selvfølge. Mange lande – blandt andet i Asien – er stærkt optagede af den nordiske model, hvor børn lærer at tænke selvstændigt og samarbejde. Og set gennem de globale briller er der nogle særlige kendetegn ved de nordiske landes dagtilbud og uddannelser. Vi har i vidt omfang pasningsgarantier i vores dagtilbud, veluddannede pædagogiske medarbejdere, vi har krav om pædagogiske læreplaner – så børn både trives og udvikler sig, vi har udelte enhedsskoler, vi har elever, der i vidt omfang kan lide at gå i skole, vi har elever, der er verdensmestre i viden om samfundsforhold og politik, vi har i vidt omfang gratis uddannelser, og vi har globalt set en ganske generøs uddannelsesstøtte. Samtidig er vores undervisning og pædagogiske praksis præget af et bredt faglighedsbegreb med fokus på både faglige, personlige og sociale kompetencer, med både leg og læring som forudsætninger for hinanden, og hvor vi i mange sammenhænge er dygtige til at gøre vores undervisning anvendelsesorienteret.

Det er kendetegn, der er i god tråd med de nordiske landes universelt orienterede velfærdssystemer. Tanken om, at vi både økonomisk og uddannelsesmæssigt skal arbejde for at skabe lige muligheder for alle, gennemsyrrer vores velfærdssamfund såvel som vores uddannelsessystem. Målsætningen er at få alle børn, unge og voksne med på uddannelsesvognen og på arbejdsmarkedet.

Disse nordiske værdier er et fantastisk godt udgangspunkt for at se på Danmarks dagtilbud, grundskoler og ungdomsuddannelser med friske – og kritiske – øjne og stille spørgsmålene: Gør vi det egentlig godt nok i hverdagen, hvis vi vil gøre alle børn og unge så dygtige, de kan – uanset social baggrund? Hvor kan vi blive bedre? Og har vi glemt at dyrke nogle af de nordiske styrkesider, vi tidligere har været gode til? Vi har nogle faglige udfordringer, vi i fællesskab skal løse bedre. For mange elever, særligt drenge, tosprogede og elever fra uddannelsesfremmede hjem, opnår ikke de tilstrækkelige kundskaber i dansk og matematik, som er så afgørende for deres videre uddannelse og fremtid. Det kan vi, og det skal vi, gøre bedre.

MÅL, MANIFEST OG DOGMER FOR NY NORDISK SKOLE

Mål, manifest og dogmer for Ny Nordisk Skole er det værdigrundlag, som kommende Ny Nordisk Skole-institutioner (dagtilbud, grundskole og ungdomsuddannelser) forpligter sig til at forandre og forbedre sig på skuldrene af. De målsætninger, værdier og løfter, der fremgår af mål, manifest og dogmer for Ny Nordisk Skole, er udgangspunktet for den forandringsproces, alle Ny Nordisk Skole-institutioner skal gennemgå.

Målene for Ny Nordisk Skole er pejlemærkerne på samfunds-niveau. Manifestet er værdierne på institutionsniveau. Og Dogmerne handler om, hvordan vi vil arbejde for at nå vores mål.

Målene for Ny Nordisk Skole (0-18 år)

- 1 Udfordre alle børn og unge, så de bliver så dygtige, de kan.
- 2 Mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- 3 Styrke tilliden til dagtilbud og uddannelser med respekt for professionel viden og praksis.

MANIFEST FOR NY NORDISK SKOLE (0–18 år)

Ny Nordisk Skole skal i kraft af en nyfortolkning af den nordiske lærings- og dannelses tradition danne grundlag for udviklingen af de nordiske samfund og lyse op i verden.

Ny Nordisk Skole skal:

- 1 Udtrykke respekt for den enkelte og for fællesskabet byggende på det bedste fra den nordiske uddannelses tradition og pædagogiske praksis med inspiration fra resten af verden.
- 2 Fremme udviklingen af livsduelige børn og unge med vilje og evne til at skabe værdi for de fællesskaber, de indgår i under deres opvækst og uddannelse og senere, på arbejdsmarkedet og i deres civile liv.
- 3 Sikre, at hver enkelt tages alvorligt, udfordres og støttes, så alle får lige muligheder. Alle børn og unge skal mødes med ambitioner. De skal inddrages som medskabere af de fællesskaber, de indgår i. Deres nysgerrighed og lyst til at lære mere skal stimuleres. De skal erfare, at det nytter at anstrenge sig.

4 Nå målet om et fagligt løft af alle med anvendelse af fremmeste viden om pædagogisk praksis, undervisning, læringsteknologier, digitale løsninger og ledelse.

5 Tage udgangspunkt i, at faglighed omfatter mestring af de enkelte faglige discipliner, evnen til at kombinere fagene, samt sociale, personlige og motoriske kompetencer.

6 Styrke anvendelsesorienteringen og de praktiske dimensioner i undervisningen og den pædagogiske praksis.

7 Skabes af stadigt dygtigere professionelle, der tager ansvar for valg af metoder og arbejder systematisk undersøgende i samarbejde med andre professionelle.

8 Udvikle rum og læringsmiljø, der bygger på og udstråler omtanke og faglig ambition, giver plads til leg og inspirerer til læring ved at overskride den organisatoriske, fysiske og faglige ramme.

9 Etablere forpligtende samarbejder med forældre, uddannelses- og vidensinstitutioner, forenings- og arbejdsliv.

10 Ved sin undervisning, pædagogiske praksis og eksemplariske adfærd i det daglige arbejde og virke i institutionerne gøre børn og unge til medskabere af et demokratisk og bæredygtigt samfund – socialt, kulturelt, miljømæssigt og økonomisk.

DOGMER FOR NY NORDISK SKOLE

(0–18 år)

1 Vi kan selv, og vi skal selv: Handling frem for ord.

2 Vi vil være ambitiøse: Vi vil sætte krævende mål og bruge dem. Alle børn og unge skal mødes med udfordringer, så de kan lære mest muligt, uanset forudsætninger.

3 Vi vil være metodisk velbegrundede og lægge vores pædagogiske praksis og undervisningen på bordet.

4 Vi vil være systematisk undersøgende og åbne for forandring: Vi vil være nysgerrige, opsøgende, innovative og risikovillige for at realisere den enkeltes potentiale. For at ændre verden må vi opdage, at noget kan være anderledes, og være villige til at ændre måden, vi arbejder på.

5 Vi vil fortælle verden om vores mål, metoder og resultater. Vi vil involvere omverdenen, forældre, børn og unge i vores arbejde ved at lægge det frem.

6 Vi vil være engagerede, dedikerede og vedholdende. Vi vil arbejde for at gøre hinanden bedre.

7 Vi vil bedrive tydelig ledelse og medledelse med fokus på undervisningen og den pædagogiske praksis.

8 Vores eget dogme.

SÅDAN BEGYNDTE NY NORDISK SKOLE

Christine Antorini lancerede i et efterskrift til Lars Olsens bog "Uddannelse for de mange – opskrift på en kulturrevolution" ideen om Ny Nordisk Skole. At der er en styrke i at holde fast i det særlige, vi kan i Norden, men kun som et udgangspunkt for et åbent sind over for inspiration og fornyelse fra omverdenen, fordi vi ikke har løst opgaven om at give alle børn og unge uanset baggrund lige muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Den sociale slagside er stadig alt for stor.

Denne idé blev videreudviklet i initiativet "Ny Nordisk Skole", der blev lanceret af Christine Antorini som børne- og undervisningsminister i marts 2012. Samtidig med lanceringen blev der nedsat en dialoggruppe for Ny Nordisk Skole bestående af 23 eksperter, fagfolk og erfarne hoveder inden for dagtilbuds- og undervisningsverdenen, som fik til opgave at rådgive ministeren. Lars B. Goldschmidt, direktør i Dansk Industri, og Dorte Lange, næstformand i Danmarks Lærerforening, er formænd for dialoggruppen.

Hjemmesiden www.nynordiskskole.dk har faglige indlæg og mulighed for indspark fra praktikere, brugere, borgere og andre med ideer til udvikling af Ny Nordisk Skole.

NU ER DET JERES TUR

Ny Nordisk Skole kan kun blive til noget, hvis I vil gribe bolden og være med.

At være en Ny Nordisk Skole-institution er både en lokal forpligtelse på manifestets værdier og en mulighed for at få rådgivning og støtte til forandringsprojektet fra eksperter. Der skal være lokal opbakning til deltagelsen, og alle Ny Nordisk Skole-institutioner skal samarbejde i et netværk på minimum tre institutioner fra mindst to forskellige institutionsområder. For eksempel to grundskoler og et dagtilbud, eller en grund-

skole, en erhvervsskole og et gymnasium. Der skal udarbejdes mindst ét årligt NNS-forandringsprojekt i netværket, og forældre og elever skal inddrages i forandringsprocessen. Inden for det enkelte netværk kan der samtidig iværksættes aktiviteter, der ikke går på tværs af institutionerne.

At være en Ny Nordisk Skole-institution er også en mulighed for at få en række forandringsværktøjer, sparring på tværs af institutioner og støtte fra eksperter til forandringsprojektet. På hjemmesiden www.nynordiskskole.dk bliver der i 2013 åbnet for et online erfaringsforum og en idébørs, hvor Ny Nordisk Skole-institutioner kan give gode råd og få inspiration fra hinanden. Der vil også være en oversigt over de samarbejdspartnere, der tilbyder sparring og samarbejde med Ny Nordisk Skole-institutionerne. Der skal desuden afholdes årlige Ny Nordisk Skole-dage indeholdende erfaringsudveksling, resultater, workshoper og faglige oplæg med den nyeste viden.

De udvalgte institutioner efter første ansøgningsrunde annonceres i begyndelsen af 2013, men vi overvejer at åbne for en ny ansøgningsrunde i slutningen af 2013.

Selv om der er begrænset optag i første runde, kan alle institutioner – hvis de selv vil det – allerede nu gå i gang med at arbejde med Ny Nordisk Skole. At arbejde med Ny Nordisk Skole som leder, medarbejder og organisation er at stille sig selv spørgsmålene: Hvor kan vi gøre det bedre end i dag? Lever vi rent faktisk op til værdierne i mål, manifest og dogmer i vores daglige praksis?

**VI HÅBER, AT VI HAR VAKT JERES INTERESSE,
OG AT I KAN TÆNKE JER AT VÆRE MED I
NY NORDISK SKOLE.**

**Velkommen til
Ny Nordisk Skole**

Redaktion:
Ministeriet for
Børn og Undervisning

Produktion:
Werner Hedegaard,
Ministeriet for Børn
og Undervisning,
Kommunikationssekretariatet

Illustrationer:
Hatch & Bloom

**Grafisk tilrettelæggelse
og design:**
Liebling

Tryk:
Rosendahls Schultz Grafisk

Trykt med vegetabilske
trykfarver på ubestrøget,
miljøcertificeret papir

Printed in Denmark 2012
2. udgave, 1. oplag, oktober
2012: 5.000 stk.

ISBN:
978-87-603-2954-8

ISBN: (WWW):
978-87-603-2955-5

Udgivet af Ministeriet for Børn
og Undervisning 2012.

Ny Nordisk Skole er en udfordring af tanken om, at forandringer først og fremmest skabes fra oven. Af politikere på Christiansborg, af embedsmænd og gennem møder i en sluttet kreds. Kald det en revolution nedefra, et udviklingsprojekt eller en fælles forpligtelse på at gøre sit ypperste. Det er pædagogerne, lærerne og lederne, der i sidste ende er de vigtigste aktører i at skabe livsduelige og fagligt dygtige børn og unge.

Denne folder er en kort introduktion til Ny Nordisk Skole til de institutioner og kommuner, der kan tænke sig at være med i Ny Nordisk Skole. For Ny Nordisk handler om at danne skole for at udfordre alle børn og unge til at blive så dygtige, de kan. Fra de møder dagtilbud som helt små, til de forlader erhvervsuddannelsen eller gymnasiet med et svendebrev i hånden eller en studentereksamen.

Kunne I tænke jer at være med i
Ny Nordisk Skole?

Følg med på

WWW.NYNORDISKSKOLE.DK